

Buchenwald te transporteren'.¹ Op de 25ste of op een van de twee daarop volgende dagen viel de Grootso oproep ergens in het land in Duitse handen. Hier vloeide uit voort dat Harster op de 27ste, vier dagen voor Koninginnedag, Rauters denkbeeld aan de *Chef der Sicherheitspolizei und des SD*, Heydrich, doorgaf. Er werd niet tijdig op gereageerd en er was dan ook aan Rauters suggestie nog geen enkele uitvoering gegeven toen Koninginnedag genaderd was. Mede door het ijlings gelaste Duitse militaire vertoon bleven straatdemonstraties die dag uit.

Desondanks was Rauter van mening dat de tijd gekomen was om met de hardste maatregelen in te grijpen, niet alleen tegen de communisten, wier actie op hem steeds de uitwerking had van een rode lap op een stier, maar ook tegen de Joden die volgens hem nog niet voldoende geïntimideerd waren. Hij reisde naar Berlijn en belde van daaruit op 3 september Himmler op die zich in het *Führerhauptquartier* bevond. Hem vroeg hij om machtiging, drie- tot vierduizend communisten en Joden, allen zo mogelijk tussen de achttien en vijf-en-dertig jaar, naar Mauthausen over te brengen. Himmler ging hiermee accoord. '*Der Reichsführer ist grundsätzlich der Auffassung*', zo gaf Rauter Himmlers standpunt weer,

*'dass alles das, was sich kommunistisch führend betätigt, nach Mauthausen abzuschieben wäre. Der Kommunismus sei eine solche Weltgefahr, seine Zähigkeit, Beharrlichkeit und Kampfesart stelle sich jetzt erst so recht ins Licht, dass er auch in Holland rücksichtslos ausgemerzt werden müsse. Er erteile die Vollmacht, dass also sämtliche Kommunisten, sofern sie gefährlich sind, und auch das Grossstadtesindel, das durch hetzerische Tätigkeit hervortritt, sowie Juden, die auf diesem Sektor in Erscheinung treten, mit Transport nach Mauthausen abgeschoben werden.'*²

Na terugkeer in Den Haag legde Rauter onmiddellijk (5 september) zijn door Himmler goedgekeurd voorstel aan Seyss-Inquart voor. '*Er ist*', zo kon Rauter aan Harster doen weten, '*mit dieser Massnahme einverstanden*' (een dag later, 6 september, verscheen de bekendmaking in de pers dat op alle communistische activiteit de doodstraf stond). '*Ich bitte, noch mit Gruppenführer Heydrich darüber Fühlung aufzunehmen*' (hem had Rauter in Berlijn kennelijk niet kunnen spreken) '*und dann sofort den Abtransport dieser Kommunisten nach Mauthausen in die Wege zu leiten.*'³ Over de Joden sprak Rauter niet in die instructie, plausibel is evenwel dat Rauters contact met Himmler een rol gespeeld heeft bij de grote razzia's die enkele weken later in Gelderland en Overijssel plaats vonden. Wat de communisten aan-

¹ Notitie, 25 aug. 1941, van Harster betr. een telefoongesprek met Rauter (HSSuPF, 158 B d). ² Notitie, 5 sept. 1941, van Rauter voor Harster (a.v., 157 a). ³ A.v.